

Komisja Kontroli Budżetowej

2015/2042(INI)

20.10.2015

OPINIA

Komisji Kontroli Budżetowej

dla Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

w sprawie wdrożenia europejskiego instrumentu mikrofinansowego Progress –
2013
(2015/2042(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Inés Ayala Sender

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Kontroli Budżetowej zwraca się do Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że art. 6 rozporządzenia finansowego stanowi, iż „budżet uchwała się i wykonuje zgodnie z zasadami jedności, rzetelności budżetowej, jednoroczności, równowagi, jednostki rozliczeniowej, uniwersalności, specyfikacji, zasadą należytego zarządzania finansami, która wymaga skutecznej i wydajnej kontroli wewnętrznej, oraz zasadą przejrzystości”;
- B. mając na uwadze, że europejski instrument mikrofinansowy Progress (zwany dalej „Instrumentem”) korzysta z finansowania UE i wkładu finansowego Europejskiego Banku Inwestycyjnego, a środkami z obu tych źródeł zarządza Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI); przewiduje on także dodatkowe finansowanie od inwestorów prywatnych;
- C. mając na uwadze, że Instrument został ustanowiony z celu wspierania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz zwalczania wykluczenia społecznego i finansowego;
- D. mając na uwadze, że przedsiębiorstwa społeczne poprawiają sytuację grup społecznych znajdujących się w najbardziej niekorzystnym położeniu, jeśli chodzi o zatrudnienie i włączenie społeczne, i wymagają lepszego dostępu do finansowania;
- E. mając na uwadze, że Instrument jest wciąż stosunkowo mało znany potencjalnym beneficjentom, o czym świadczy niższa od zakładanej kwota udzielonych mikrokredytów, zwłaszcza we Włoszech, na co wskazuje sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 8/2015 zatytułowane „Czy wsparcie finansowe UE jest odpowiednie w stosunku do potrzeb mikroprzedsiębiorców?”;
- F. mając na uwadze, że Instrument należy ocenić pod względem jakościowym, a nie tylko ilościowym; mając na uwadze, że chociaż analiza Instrumentu pod kątem wydajności ekonomicznej jest prostsza, należy ocenić również jego skuteczność w zapewnianiu włączenia społecznego, a także jakość i pośrednie oddziaływanie stworzonych miejsc pracy;
 - 1. zauważa, że w 2013 r. działania finansowane w ramach Instrumentu obejmowały pożyczki i gwarancje dla osób starszych; zauważa ponadto, że niektórzy pośrednicy otrzymują zarówno pożyczkę, jak i gwarancję, jednak te dwa instrumenty zawsze obejmują różne portfele;
 - 2. zauważa, że Instrument działa jako projekt pilotażowy od 2010 r.; zauważa ponadto, że wskazano słabe strony Instrumentu, jeśli chodzi o docieranie do grup społecznych podatnych na zagrożenia, takich jak migranci i osoby niepełnosprawne; niemniej zakłada, że wyciągnięte wnioski zostały uwzględnione, a niektóre z uchybień wyeliminowano już w nowym programie Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI); z zadowoleniem przyjmuje opracowanie strategicznej oceny celów zgodnie z założeniami strategii „Europa 2020”;

3. z zadowoleniem przyjmuje przydzielenie programowi EaSI dalszych środków budżetowych na potrzeby mikrofinansowania;
4. podkreśla, że zasięg geograficzny Instrumentu wewnątrz UE jest wciąż ograniczony, ponieważ obejmuje jedynie 22 (wkrótce 23) z 28 państw członkowskich UE; wzywa Komisję do zwiększenia starań na rzecz zapewnienia pełnego zasięgu geograficznego oraz do wskazania i przeanalizowania przyczyn, dla których niektóre państwa członkowskie nie zostały objęte instrumentem; zachęca Komisję do zapewnienia szerszemu gronu odbiorców wystarczających informacji na temat możliwości finansowania za pośrednictwem Instrumentu;
5. podkreśla rosnące znaczenie działalności mikrofinansowej w UE; z zadowoleniem przyjmuje zastosowanie w Instrumencie podejścia ukierunkowanego na zapotrzebowanie, zaspokajającego potrzeby mikroprzedsiębiorców i przyciągające fundusze prywatne; zaleca jednak, by potrzeby beneficjentów poddano dalszej ocenie;
6. apeluje o uwzględnienie w Instrumencie wartości dodanej projektów realizowanych w regionach, w których występują poważne i trwałe niekorzystne warunki przyrodnicze lub demograficzne, np. w regionach o niskiej gęstości zaludnienia lub dotkniętych procesami wyludniania, ponieważ przez to przyczyni się nie tylko do tworzenia miejsc pracy, lecz także pomoże utrzymać populację danych miejsc;
7. z zadowoleniem przyjmuje proces selekcji pośredników w udzielaniu mikrokredytów, zgodny z zasadami i procedurami EFI, oraz przypomina o wniosku Parlamentu, aby pośrednicy ci przestrzegali zasad odpowiedzialnego pożyczania i unikania nadmiernego zadłużenia osób i przedsiębiorstw;
8. ubolewa nad niewystarczającą oceną oddziaływania społecznego i wpływu Instrumentu na zatrudnienie, zwłaszcza jeśli chodzi o dane dotyczące przedsiębiorczości osób starszych i wsparcia dla mniejszości; apeluje do Komisji, aby wymagała od instytucji pośredniczących wyraźnej współpracy ze stowarzyszeniami grup mniejszościowych w celu aktywnego angażowania w program grup społecznych podatnych na zagrożenia, takich jak kobiety czy mniejszości; apeluje w związku z tym do Komisji o rozpoczęcie pogłębionej oceny mającej na celu analizę Instrumentu i programu zastępującego go w EaSI, w osi mikrofinansowania i przedsiębiorczości społecznej;
9. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wszystkie spośród siedmiu zbadanych dotychczas instrumentów finansowych wchodzących w skład Instrumentu przyciągnęły dodatkowe finansowanie prywatne; wyraża jednak zaniepokojenie faktem, że według sprawozdania Trybunału Obrachunkowego w odniesieniu do gwarancji docelowe wartości wskaźników dźwigni zostały w pełni uzyskane tylko w jednym z siedmiu przypadków, a w dwóch przypadkach nie zostały osiągnięte;
10. jest zdania, że współczynnik przetrwania projektów finansowanych za pomocą Instrumentu musi być podawany do wiadomości publicznej i brany pod uwagę przy aktualizacji Kodeksu dobrych praktyk w zakresie udzielania mikrokredytów na terenie UE; apeluje do Komisji, aby w przypadku udzielenia wsparcia podawanie informacji o współczynniku przetrwania było obowiązkowe; podkreśla, że informacja ta byłaby przydatna do przyszłych ocen skuteczności;

11. uważa, że powodzenie projektów nie może opierać się jedynie na warunkach przetrwania lub tworzenia miejsc pracy, lecz musi także uwzględniać ich aspekt społeczny;
12. zauważa, że 44% wszystkich przedsiębiorców, którym udzielono wsparcia w ramach Instrumentu, prowadziło działalność krócej niż rok, a 56% spośród nich działało w kolejnym roku; apeluje do Komisji, aby przeprowadziła dalszą ocenę rentowności przedsiębiorstw finansowanych za pomocą Instrumentu; apeluje do Komisji, aby stymulowała rozwój zrównoważonego zatrudnienia, udostępniając odpowiednie wytyczne i szkolenia finansowane w ramach nowego instrumentu EaSI, aby zapewnić długotrwałe skutki działań;
13. z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie elastyczności nowego programu w ramach EaSI jako odpowiedź na zmieniające się potrzeby, jeśli chodzi o ponowny podział funduszy między poszczególne osie programu; apeluje do Komisji, aby unikała podwójnego finansowania, tworząc czytelne i przejrzyste synergie między programem EaSI a innymi unijnymi programami i inicjatywami;
14. zauważa, że EFS powinien zapewniać kluczowe środki finansowe na tworzenie przedsiębiorstw, opłacalne mikrofinansowanie i przedsiębiorczość społeczną, w połączeniu z programami szkoleń i pomocy mentorskiej; ubolewa, że narzędzia te nie są bezpośrednio finansowane z programu EaSI;
15. odnotowuje, że wpływ na tworzenie miejsc pracy był mniejszy, niż początkowo zakładano, chociaż gdyby nie mikrokredyty, wielu beneficjentów byłoby całkowicie wykluczonych z rynku kredytowego; jest zdania, że mniejszy od oczekiwanego wpływ na tworzenie miejsc pracy można po części wytłumaczyć tym, że wprowadzenie Instrumentu zbiegło się w czasie z głębokim kryzysem gospodarczym, który odbił się zarówno na rynku kredytowym, jak i na wskaźnikach zatrudnienia; zauważa jednak, że Instrument w znaczący sposób przyczynił się do utrzymania miejsc pracy; bierze pod uwagę, że kwestia ta zostanie uwzględniona w nowym, bardziej elastycznym instrumencie EaSI;
16. ubolewa nad znaczną liczbą odrzuconych wniosków o mikrofinansowanie (niemal 2 000 wniosków odrzucono, jako jeden z powodów podając nadmierne zadłużenie osób lub przedsiębiorstw) oraz nad wciąż znacznymi brakami na rynku mikrofinansów mimo wzrostu liczby osób korzystających z mikropożyczek; zwraca się do Komisji o przeprowadzenie bardziej szczegółowej analizy przyczyn tych odmów oraz przeanalizowanie możliwych rozwiązań tego problemu;
17. podkreśla znaczenie Instrumentu, w szczególności w okresie kryzysu, jako narzędzia umożliwiającego dostęp do finansowania osobom bezrobotnym i znajdującym się w niekorzystnej sytuacji; podkreśla, że w szczególności w czasie obecnego kryzysu migracyjnego i azylowego mikrofinansowanie może stanowić podstawowe wsparcie dla uchodźców i migrantów, którzy wchodzą na rynek pracy UE;
18. zwraca się do Komisji, by spojrzała na uchodźców i osoby ubiegające się o azyl jak na grupę docelową;
19. zwraca się do Komisji, aby zwielokrotniła inicjatywy i fundusze na udzielanie mikrokredytów innowacyjnym przedsiębiorstwom typu start-up prowadzonym przez młodych ludzi, w celu wspierania przedsiębiorczości młodych ludzi oraz wysokiej

innowacyjności technologicznej, naukowej i społecznej w czasach kryzysu gospodarczego i trudności w dostępie do kredytu; ponadto podkreśla, że państwa członkowskie powinny zmierzać do ograniczenia formalności biurokratycznych wymaganych od przedsiębiorców ubiegających się o dostęp do środków udostępnianych im przez UE;

20. wzywa Komisję do zwiększenia budżetu instrumentu InnovFin przewidzianego w programie „Horyzont 2020”, a w szczególności zasobów na instrument mikrofinansowania „System poręczeń InnovFin dla MŚP”;
21. wyraża ubolewanie, że informacje na temat wykorzystania kredytów i zabezpieczeń związanych z Instrumentem są fragmentaryczne i niepełne oraz że brakuje szczegółowych informacji na temat statusu zatrudnienia odbiorców końcowych, mimo że zdaniem Trybunału Obrachunkowego sprawozdawczość jest zgodna z wymogami decyzji w sprawie utworzenia EPMF;
22. z zadowoleniem przyjmuje komponent programu EaSI dotyczący innowacji społecznych, zwłaszcza wspierania przedsiębiorstw gospodarki społecznej;
23. ubolewa, że znaczna liczba wniosków o skorzystanie z Instrumentu była niekompletna i nie mogła być zatwierdzona przez Komisję; zwraca się do Komisji o analizę przyczyn tego niepowodzenia (np. brak informacji lub dostępności, nadmierne obciążenia biurokratyczne wymagające uproszczenia); apeluje do Komisji o podjęcie szybkich działań w celu rozwiązania tego problemu;
24. wzywa Komisję do większego wyeksponowania Instrumentu, informowania o tym, jak można uzyskać do niego dostęp, a także uproszczenia procedur oraz uelastycznienia i zapewniania większej zrozumiałości umów między pośrednikami mikrofinansowania i EFI, co umożliwi mniejszym pośrednikom szybszy dostęp do rynku;
25. uważa, że sprawozdanie Komisji w sprawie wdrożenia europejskiego instrumentu mikrofinansowego Progress – 2013 jest bardzo ogólne i brakuje w nim szczegółowych informacji dotyczących wdrożenia;
26. zachęca Komisję do zapewnienia, by Instrument i program EaSI w dalszym ciągu przyczyniały się do tworzenia unijnej wartości dodanej i do eksponowania działań UE.

**WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

Data przyjęcia	19.10.2015
Wynik głosowania końcowego	+: 24 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Inés Ayala Sender, Dennis de Jong, Martina Dlabajová, Ingeborg Gräßle, Verónica Lope Fontagné, Gilles Pargneaux, Georgi Pirinski, Claudia Schmidt, Igor Šoltes, Bart Staes, Derek Vaughan, Anders Primdahl Vistisen, Tomáš Zdechovský, Joachim Zeller
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Richard Ashworth, Gerben-Jan Gerbrandy, Brian Hayes, Karin Kadenbach, Barbara Kappel, Marian-Jean Marinescu, Julia Pitera, Patricija Šulin, Marco Zanni
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Andrejs Mamikins